

under vanskelige Forhold som Følge af det nævnte Omsvøbsdepartement. Det siger sig selv, at man ikke ret vel kunde gennemføre denne Tanke helt, uden at der dog maatte svares nogen Erstatning, dels til Gaardmændene og dels til Husmændene.

I Lovforslagets § 1 træffes der derfor Bestemmelse om, at fra 1. Juli 1904 at regne skulle samtlige Gaarde under Frederiksborg Amt, som tidligere svarede Hartkornsskat til Staten af en Del Huslodder, ikke længere have nogen Forpligtelse til at udrede Statsskatter af Huslodderne, og som Følge deraf overtage Huslodderne selv Udredelsen af Ejendomsskyld. I § 2 kommer saa Spørgsmaalet om Erstatning til Husmændene, idet der bestemmes, at der som Erstatning for Overtagelse af Ejendomsskylden til Staten tillægges Ejerne af Huslodderne et aarligt Vederlag svarende til de de paagældende Huslodder umiddelbart forinden nævnte Tidspunkt paahvilende Hartkornsskatter til Staten. Disse Bestemmelser synes rigtige og rimelige, og jeg har ikke kunnet finde noget at indvende derimod.

I § 3 tales der om en anden Form for Erstatning. Der foreslaas i § 3, at der fra 1. Juli 1906 at regne fradrages i den de paagældende Gaarde i Anledning af den tidligere Skattesvarelse tillagte aarlige Godtgørelse af Jordebogskassen ligeledes et Beløb, svarende til de de vedkommende Huslodder umiddelbart forinden 1. Juli 1904 paahvilende Hartkornsskatter til Staten.

§ 4 omhandler ogsaa et Erstatnings-spørgsmaal, som grunder sig paa, at disse Huslodder nu ifølge Loven om Ejendomsskyld ogsaa komme til at svare Ejendomsskyld til Amtsrepartitionsfonden — det have de tidligere været fri for —, idet denne Skatteydelse jo efter Gennemførelsen af Loven om Ejendomsskyld vil komme til at paahvile Huslodderne. Derfor foreslaas det i § 4, at naar nu denne Skattesvarelse skal overgaa fra Gaardmændene til Husmændene, skulle disse have nogen Erstatning, og denne skulde udgøre et Beløb svarende til Gennemsnittet af de Amtsfondsbidrag, vedkommende Gaardejer i de sidste 20 Aar har svaret i Forhold til Husloddens Hartkorn, hvilket Erstatningsbeløb skulde udbetales af Jordebogskassen. Ogsaa disse Bestemmelser i § 4 synes rette og rimelige.

Det eneste, man maaske kunde indvende derimod, var, at disse Husmænd ved dette Lovforslags Bestemmelse vilde faa

en noget begunstiget Stilling, idet de for al Fremtid skulde have en Erstatning for det Amtsbidrag, som de komme til at svare. Det drejer sig imidlertid jo ikke om store Sager, og jeg tror, at Forholdet ikke er af større Rækkevidde, end at man kan se bort derfra ved Lovens Gennemførelse. Jeg vil heller ikke være saa ængstelig for, at disse Huse, som hidtil have haft en Særstilling med Hensyn til Skattesvarelsen, ogsaa i Fremtiden fik nogen Begunstigelse. Jeg skal hermed anbefale Forslaget, som jeg antager er saa overskueligt og saa fuldstændig belyst gennem Bemærkningerne til Lovforslaget, at en Udvalgsbehandling vil være ganske overflødig. Jeg anbefaler derfor Lovforslaget til hurtig Fremme og velvillig Behandling.

Doose: Jeg har for saa vidt Grund til at glæde mig over dette Lovforslags Fremkomst, som det omhandler et af de Forhold, som jeg, sammen med andre, ofte har paatalt her i Tinget. Jeg har dog enkelte Indvendinger at gøre derimod. Som den ærede sidste Taler bemærkede, hersker der i Nordsjælland, baade hvad Skatterne og i Særdeleshed hvad Afgifterne angaar, nogle forvirrede Forhold. Det er i Særdeleshed Jordebogsaftgifterne eller Landgilden, som det vilde blive kaldt andre Steder, hvis Ordning jeg har paatalt, og jeg havde gerne set et Forslag komme frem, der afskaffede ogsaa disse Afgifter paa en lempelig Maade. Loven af 1871 er i denne Betragtning næsten slet ikke bleven benyttet. Man har i høj Grad ønsket at blive af med disse Skatter, og jeg vil ogsaa finde dette tidssvarende og vil derfor henstille til den højtærede Finansminister, om det ikke var muligt at faa en Lov, hvorved de kunde afskaffes. Ryttergodserne i Nordsjælland have jo i ældre Tid indtaget en Særstilling. De kalde sig endnu deroppe „Vi Kronens Bønder“ og have betragtet sig som staaende Kronen nærmere end andre, hvad der for Resten vel heller ikke er fejl. Kongerne opholdt sig jo i forrige Tider meget i Nordsjælland.

Her er det jo specielt Huslodderne, der er Tale om. Ved Udskiftningen blev der taget en Huslod af hver Gaard, og det er ogsaa Meningen, at de skulle indtage en Særstilling fra Ryttergodserne. Det blev da paalagt dem, at de skulle svare 2 Rigsdaler pr. Td. Land boniteret Jord; det skulde saa for Fremtiden være al deres Skat. Vi have imidlertid set, hvorledes Husmændene siden ere blevne skruede op i Skat, og der er endnu Huse,